

Visioalueen valuma-alueet ja vesistöt

Seuraavilla kartoilla kuvataan Iitin vesistöjen tilaa ja valuma-alueiden toimintoja ja laatua. Tiedot on koottu ympäristöhallinnon, Geologian tutkimuslaitoksen ja Maanmittauslaitoksen tietokannoista sekä mallinnuksista. Karttojen avulla hahmottuvat lähtötilanne ja erilaisten kunnostustoimien mahdollisuudet.

Valuma-alueella tehtävät kunnostustoimet ovat useimmiten vaikuttavampia kuin itse vesistössä tehdyt toimet. Siksi on tärkeää selvittää kohdevesistön valuma-alueen tila. Nopein ja pitkäaikaisin vaikuttavuus kunnostustoimille saadaan keskittämällä ne ensisijaisesti eniten kuormittaville alueille.

Maaperän laatu ja maankäyttö vaikuttavat merkittävästi alueelta tuleviin valumiin, niiden määrään ja laatuun. Vesistöön kohdistuvan kuormituksen suuruus vaikuttaa vesistöön: kertykö vesistöön liikaa ravinteita, loppuuko happi hajotustoiminnan seurauksena, kuinka kalat ja muut eliöt voivat, mikäli vesistö tummuu ja rehevöityy. Iitin vesistöjen kunnostustoimenpiteissä on huomioitava myös vedenpinnan korkeuksien säätelyn vaikutukset.

Rehevöityminen on suurin syy vesistöjen heikentyneeseen tilaan. Rehevöityminen voi tapahtua sisäisen tai ulkoisen kuormituksen seurauksena, usein niiden yhteisvaikutuksena. Lämpenevä ilmasto ja sen myötä muuttuva ympäristö tuo omat lisähaasteensa myös vesistöihin. Toisaalta vesienhallinta valuma-alueilla on oleellinen tekijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

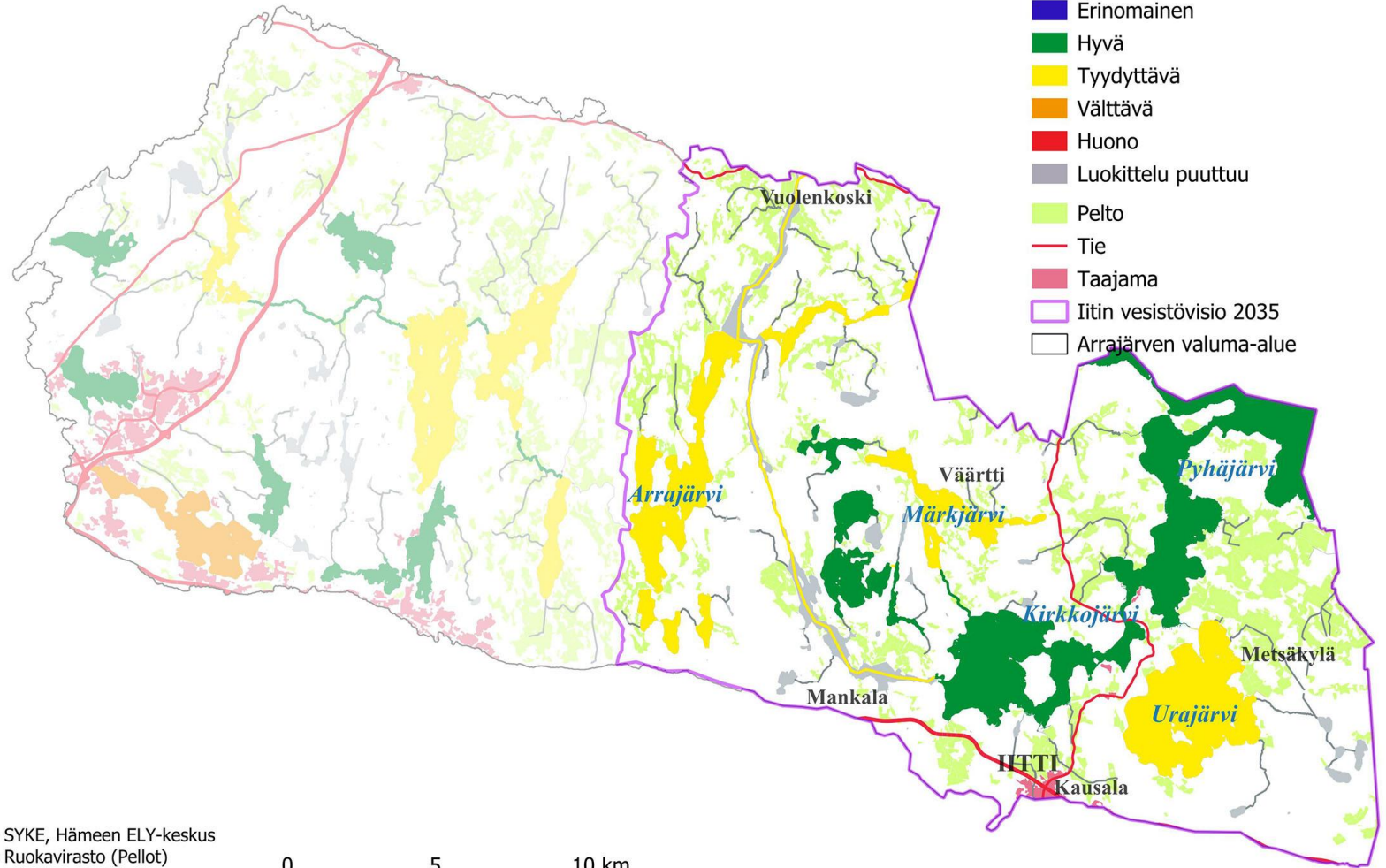
litin vesistövisio 2035

Visioalue ja vesien tila

Visioalueeksi valittiin vesienhoidon Kakkois-Suomen suunnittelualue niiltä osin kuin se sijaitsee litin kunnan alueella. Arrajärven oma valuma-alue (alue, jolta vedet laskevat Arrajärveen) sijaitsee pääosin Lahdessa.

Vesienhoidossa on tavoitteena saavuttaa vesien hyvä ekologinen tila. Tällä hetkellä osa vesistöistä on tyydyttävässä tilassa.

© SYKE, Hämeen ELY-keskus
© Ruokavirasto (Pellot)
© Väylävirasto (Tiet)
© Maanmittauslaitos (Taajamat)

0 5 10 km

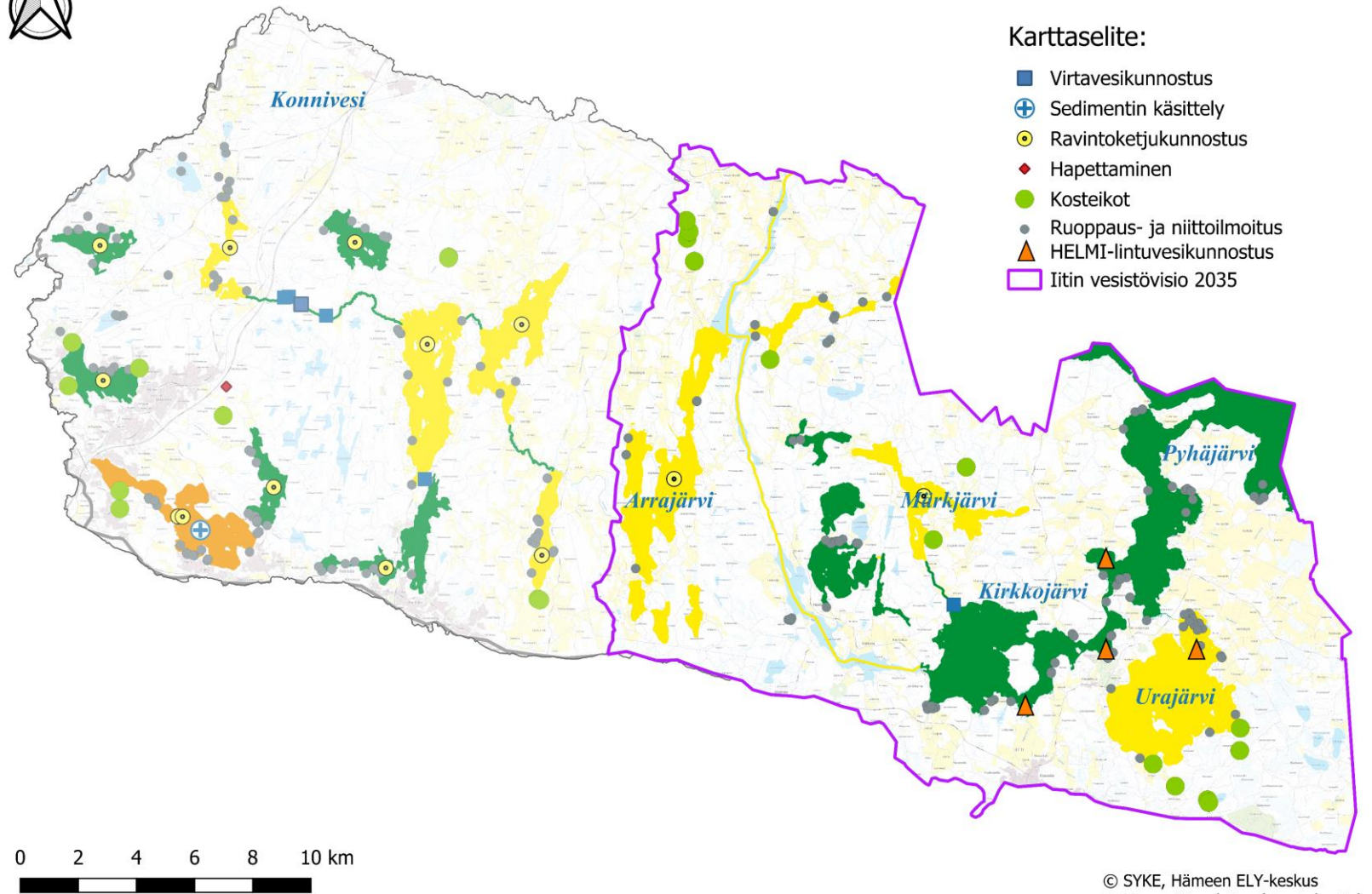
Visioalue ja Arrajärven valuma-alue sekä jo aiemmin toteutuneet kunnostustoimet

Arrajärven valuma-alue sijaitsee valtaosin Lahden puolella, joten Arrajärven tilan parantaminen edellyttää yhteistyötä kuntien välillä.

Lahden ja litin alueella on vuosien saatossa toteutettu erilaisia vesistöjen kunnostustoimia.

Kunnostusten painopiste on muuttumassa järvissä tehtävistä kunnostuksista valuma-alueilla tehtäviin kunnostuksiin.

Ravinteiden ja kiintoaineen vähentäminen valuma-alueella on tehokasta vesiensuojelua.

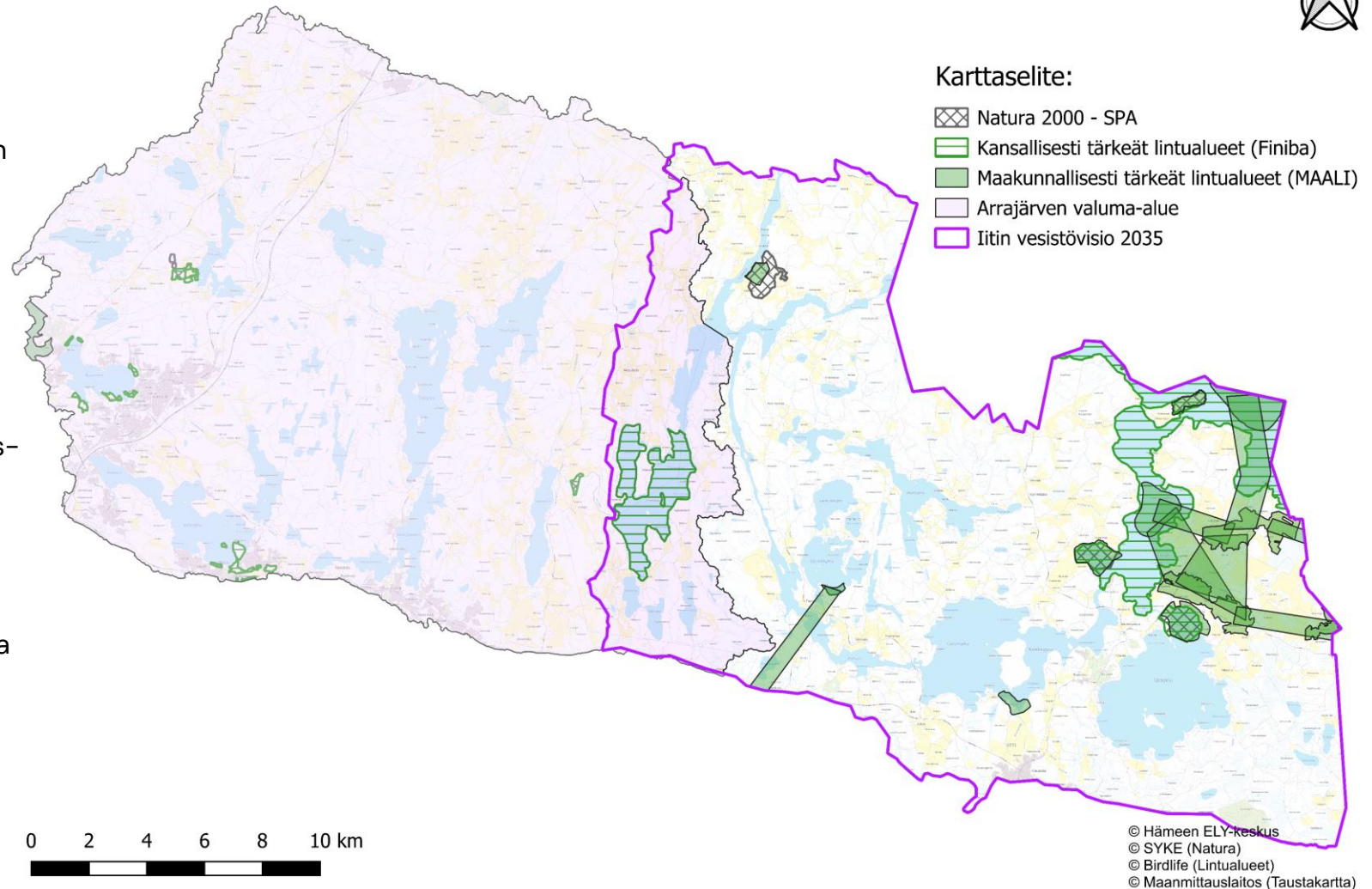
Arvokkaat lintualueet

Natura 2000 on Euroopan unionin ylläpitämä maailman suurin yhtenäinen luonnonsuojelualueiden verkosto, jonka tavoitteena on turvata Euroopan arvokkaimpien ja uhanalaisimpien lajien ja luontotyyppien säilyminen. Oheiseen kuvaan on lisätty lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet (SPA).

Suomen tärkeät lintualueet (Finnish Important Bird Areas – FINIBA) ovat kansallisesti merkittäviä uhanalaisten, silmälläpidettävien ja kansainvälisen erityisvastuun lintulajien pesimä- tai kerääntymisalueita.

Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden selvittäminen ja nimeäminen (MAALI) on BirdLifen valtakunnallinen hankekehys, jossa alueelliset lintuyhdistykset tunnistavat alueensa maakunnallisesti tärkeät lintualueet.

Lintuvesiä kannattaa kunnostaa etenkin näillä tärkeillä alueilla, mutta mahdollisia kunnostuskohteita löytyy visioalueelta myös muilta järviltä. Etenkin vesikasvien niitot kannattaa toteuttaa mosaiikkimaisesti lintujen elinolosuhteita parantaen.

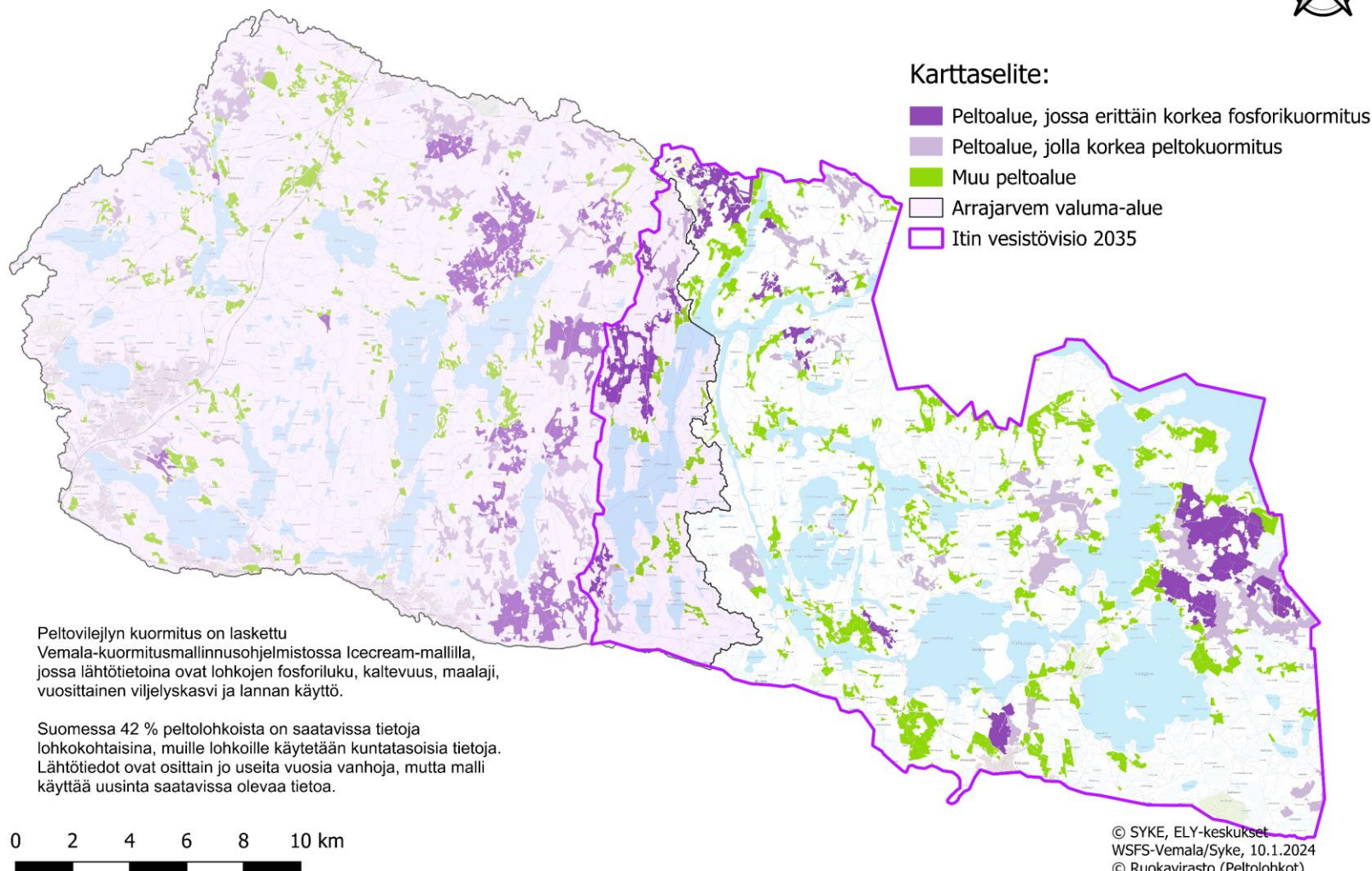

Peltoviljelyn mallinnettu ravinnekuormitus

Oheisessa kartassa peltojen fosforikuormitus perustuu mallinnukseen, jossa on käytetty maaperä- ja viljelytietoja lähtötietoina. Tuloksia ei ole todennettu esimerkiksi vesinäyttein.

Maan kasvukuntoa parantavat ja eroosiota hillitsevät kunnostustoimet on tehokkainta kohdistaa fosforikuormitteisimmille alueille, jolloin niillä saadaan paras hyöty vesiensuojelulle ja viljelijälle.

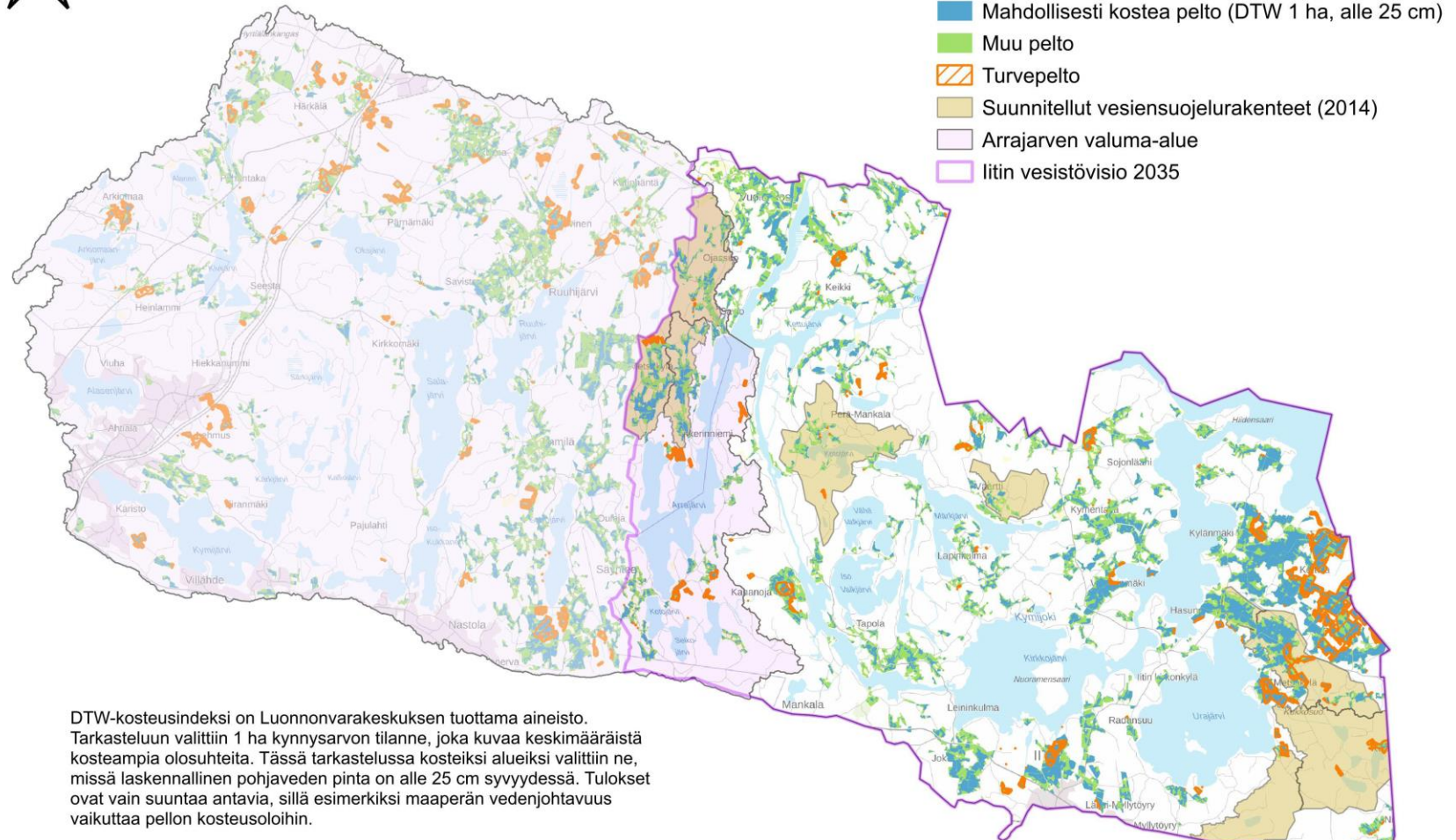
Potentiaalisesti kosteat peltoalueet

DTW-mallinnus kertoo kuinka syvällä pohjavesi sijaitsee maanpinnasta.

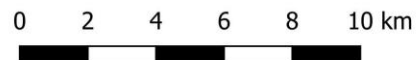
Pellon maalaji vaikuttaa sen vesitalouteen, kykyyn pidättää vettä ja vettymisherkkyYTEEN. Oheisessa DTW-mallinnuskartassa ei ole mukana maaperän vaikutusta peltoalueen vettymisherkkyYTEEN.

Peltojen viljeltävyyttä voi parantaa luonnonmukaisilla peruskuivatusrakenteilla, jotka myös edistävät vesiensuojelua.

Osa turvepelloista on kannattavaa jatkossa muuttaa esimerkiksi kosteikoiksi, joille on saatavissa oma tuki.

DTW-kosteusindeksi on Luonnonvarakeskuksen tuottama aineisto. Tarkasteluun valittiin 1 ha kynnsarvon tilanne, joka kuvaa keskimääräistä kosteampia olosuhteita. Tässä tarkastelussa kosteiksi alueiksi valittiin ne, missä laskennallinen pohjaveden pinta on alle 25 cm syvyydessä. Tulokset ovat vain suuntaa antavia, sillä esimerkiksi maaperän vedenjohtavuus vaikuttaa pellon kosteusoloihin.

Karttaselite:

- Mahdollisesti kostea pelto (DTW 1 ha, alle 25 cm)
- Muu pelto
- Turvepelto
- Suunnitellut vesiensuojelurakenteet (2014)
- Arrajärven valuma-alue
- litin vesistövisio 2035

© SYKE, Hämeen ELY-keskus
© Ruokavirasto (Peltolohkot)
© Luonnonvarakeskus (DTW 1 ha)
© GTK (Turvepellot)

Virtavesien kunnostus

Vaellusesteiden poistaminen on tärkeä osa kalakantojen ja luonnon monimuotoisuuden hoitoa.

Virtavesien uomakunnostukset parantavat kalojen, etenkin taimenen, elinolosuhteita.

Uomakunnostusten tarkoitus on lisätä virtavesikalojen elinpaikkoja, parantaa virtavesiluonnon monimuotoisuutta sekä vähentää eroosiota ja kuormitusta.

Oheiseen kuvaan on merkitty tiedossa olevat tärkeimmät vaellusesteet sekä taimenvesistöt. Virtavesikunnostuksia kannattaa kuitenkin tehdä myös muissa vesistöissä.

